

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

30 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Elena Covalenco,

Iurie Diaconu,

cu participarea:

procurorului

Iurie Ghervas,

avocatului

Angela Istrate,

a judecat, în ședință închisă, recursul declarat de avocatul Istrate Angela în numele inculpatului Putina Ghenadie, împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2017, prin care s-a dispus admiterea demersului înaintat de procuror privind prelungirea termenului de ținere în stare de arest în privința lui

Putina Ghenadie xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de recurs: 22.11.2017 - 30.11.2017.

Procedura de citare legal îndeplinită.

Avocatul A.Istrate a susținut recursul său în sensul declarat, solicitând admiterea acestuia cu casarea încheierii instanței de apel din 10 noiembrie 2017, totodată considerând posibilă examinarea cauzei în lipsa inculpatului Gh.Putina, care prin cerere a solicitat examinarea recursului în lipsa sa.

Procurorul s-a pronunțat pentru respingerea recursului, cu menținerea încheierii atacate.

Colegiul penal asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 27 decembrie 2013, Putina Ghenadie a fost condamnat în baza art.220 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 600 unități convenționale.

2. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare conform învinuirii formulate prin rechizitoriu – art.165 alin.(2) lit.d) Cod penal.

3. În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, în ședința din 10 noiembrie 2017, procurorul a înaintat demers, prin care a solicitat prelungirea termenului de ținere în stare de arest în privința lui Gh.Putina pe termen de 30 de zile, specificând că până în prezent s-a menținut puterea probantă, și anume caracterul social periculos al faptei imputate inculpatului, infracțiunea de care acesta este învinuit se atribuie la categoria celor deosebit de grave, personalitatea inculpatului, care se caracterizează negativ și nu este la prima abatere, fiind evidentă eschivarea lui de la instanța de apel și imposibilitatea examinării în termeni rezonabili a cauzei penale, precum și existența bănuielilor rezonabile că inculpatul, fiind la libertate, ar putea influența martorii pe cauză, ceea ce a avut loc după ședința de judecată din 19.10.2017, când martorului M.Crețchi (soțul inculpatei O.Crețchi) fiindu-i înaintate pretenții că și-a menținut declarațiile din cadrul urmăririi penale, precum și ar continua să se eschiveze de la prezentarea în instanță, în scopul

evitării răspunderii penale, de a comite noi infracțiuni, dificultatea examinării cauzei penale, continuarea de către inculpat de a întreprinde diferite măsuri în vederea împiedicării bunei desfășurări a procesului penal și imposibilitatea pe acest motiv de a finisa examinarea cauzei.

Avocatul Istrate Angela a înaintat cerere prin care a solicitat înlocuirea măsurii preventive – arestul preventiv în privința inculpatului Putina Ghenadie, pe motiv că acesta a recunoscut vinovăția în baza art.220 Cod penal, dânsul se află în arest timp de 10 luni și prin punerea lui sub libertate nu s-ar produce nici un impact negativ în societate, inculpatul se obligă să respecte orice altă măsură preventivă, iar examinarea apelului se va desfășura în mai bune condiții cu inculpatul în stare de libertate.

4. Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2017, a fost respinsă cererea avocatului A.Istrate cu privire la înlocuirea măsurii preventive - arestul preventiv, cu dispunerea eliberării de sub arest și admis demersul procurorului, fiind prelungit termenul de ținere în stare de arest a lui Putina Ghenadie pe un termen de 30 de zile, cu eliberarea mandatului de arestare.

Instanța de apel verificând argumentele demersurilor în raport cu materialele cauzei, ținând cont de prevederile legii și opiniile participanților la proces, a ajuns la concluzia că demersul procurorului este întemeiat, iar cel al apărătorului nefondat.

În motivarea concluziei sale Colegiul penal a indicat că, în speță, sunt prezente condițiile cazului excepțional, care indică la necesitatea prelungirii arestării preventive a inculpatului, păstrându-se pericolul de dispariție a ultimului, din motiv că anterior s-a eschivat de instanța de judecată, este învinuit și de săvârșirea altor fapte infracționale analogice cazului dat, astfel fiind îndeplinite condițiile prevăzute de legea procesual-penală în vigoare în necesitatea menținerii în continuare a arestării preventive a inculpatului, și anume existența unei bănuieli rezonabile privind comiterea de către inculpat a infracțiunii imputate.

În sensul celor expuse, instanța de recurs a reținut că inculpatul a fost pus sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art.165 alin.(2) lit.d) Cod penal, care se pedepsește cu închisoare pe un termen de la 7 la 15 ani și se califică ca una deosebit de gravă, cauza examinându-se în ordine de apel, care este o continuare a fondului cauzei.

Instanța a mai reținut că, temei pentru aplicarea măsurii preventive – arestul în privința lui Putina Ghenadie a servit faptul că acesta s-a eschivat de la prezentarea în fața instanței de apel, tergiversarea neîntemeiată a ședințelor de judecată și neexaminarea cauzei în termen rezonabil, cauza aflându-se procedura Curții de Apel Bălți din data de 06.05.2014, în care figurează încă un inculpat, prin ce se tergiversează judecarea cauzei în apel.

Astfel, instanța a conchis că persistă pericolul de dispariție a inculpatului în continuare și că aflarea lui la libertate ar pune în pericol desfășurarea normală a procesului, astfel că aflarea lui sub arest fiind una justificată, respecându-se principiul proporționalității între dreptul sau libertatea persoanei garantate de lege și scopul urmărit.

Reieșind din cele expuse supra, instanța de recurs a concluzionat că argumentele indicate de avocatul A.Istrate în cerere nu pot fi reținute în favoarea inculpatului, de rând ce de către procuror au fost invocate suficiente motive care permit de a presupune despre existența la etapa data de judecare a cauzei a riscului că inculpatul a-r putea să se eschiveze de instanța de judecată și să tergiverseze judecarea cauzei. Prin urmare, instanța a conchis de a respinge cererea avocatului privind înlocuirea măsurii preventive cu una mai blândă în privința inculpatului.

5. Încheierea instanței de apel este atacată cu recurs de către avocatul A.Istrate în numele inculpatului Gh.Putina, care solicită casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea apărării privind schimbarea măsurii preventive să fie admisă, iar demersul procurorului privind prelungirea măsurii preventive să fie respinsă, pe motiv că instanța de recurs nu a examinat minuțios motivele probațiunii și nu a făcut referire la careva probe noi care ar fi determinat că demersul procurorului este unul întemeiat, astfel că necesitatea detenției nu a fost justificată, reținându-se aceleași formulări identice, fără a fi indicate motivele ce ar fi justificat menținerea

inculpatului în stare de arest; instanța nu a reținut garanțiile ilegalității detenției, că nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția cazurilor dacă persoana este deținută legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent; dacă a făcut obiectul unei arestări sau dețineri legale pentru nerespectarea unei hotărâri pronunțate de un tribunal, conform legii, ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege și dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a se bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice ale necesității de a-l împiedica să săvârșescă o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia, care la caz nu s-au valorificat, deoarece inculpatul a fost condamnat de prima instanță la pedeapsă sub formă de amendă, în privința lui acționează prezumția de nevinovăție, nu există vreo hotărâre judecătorească definitivă, iar punerea sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art.165 alin.(2) Cod penal nu justifică rezonabilitatea aplicării față de inculpat a măsurii preventive; - gravitatea faptelor imputate inculpatului, cât și faptul neprezentării sale în fața instanței de apel nu justifică cercetarea acestuia în stare de arest precum nici asigurarea unei eventuale pedepse, reieșind din starea de sănătate agravantă a lui Gh.Putina în perioada de detenție și faptul că cauza a fost examinată în procedura simplificată, care exclude orice risc de presiune asupra martorilor și înfăptuirea actului de justiție; instanța nu a motivat scopul detenției, precum că inculpatul dorește să evite răspunderea penală, precum și scopul de a comite noi infracțiuni, astfel nu au fost stabilite careva temeieri excepționale prevăzute de art.186 Cod de procedură penală, care ar proba necesitatea cercetării inculpatului în stare de arest.

La fel, recurenta consideră că este superficială concluzia instanței, prin care a respins cererea ei de schimbare a măsurii preventive, fără a analiza motivele invocate de apărare în acest sens și fără a aduce argumente în vederea respingerii acestora în coraport cu garanțiile oferite de către Convenție.

6. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ascultând opinia persoanele prezente în ședință, Colegiul penal constată că recursul este nefondat și urmează a fi respins din următoarele considerente.

Art.312 Cod de procedură penală, reglementează procedura controlului judiciar al legalității încheierii instanței privind măsurile preventive aplicate și prelungirea duratei lor, și, în special, alin.(5) pct.2) al normei citate prevede că instanța de recurs, se pronunță asupra cazului, prin adoptarea unei decizii, inclusiv și de respingere a recursului.

Instanța de recurs supunând controlului judiciar legalitatea încheierii instanței de apel, prin care a fost prelungit termenul ținării sub arest a inculpatului Gh.Putina pe cauza penală în învinuirea în baza art.165 alin.(2) lit.d) Cod penal pe un termen de 30 de zile, conchide că la adoptarea soluție sale instanța întru totul a respectat prerogativele prescrise de prevederile art.176, 185-186, 329 Cod de procedură penală.

Astfel, conform art.186 alin.(4) și (9) Cod de procedură penală, prelungirea termenului de arest preventiv se dispune cu respectarea condițiilor stabilite de prezentul cod pentru aplicarea inițială a măsurii de arest preventiv și acesta poate fi prelungit doar atunci când alte măsuri preventive neprivative de libertate nu sunt suficiente pentru a înlătura riscurile care justifică aplicarea arestului preventiv și și-au păstrat actualitatea condițiile și criteriile stipulate la art.175, 176 și 185 Cod de procedură penală.

Colegiul penal atestă că, prevederile art.175 Cod de procedură penală, stipulează că măsurile preventive sunt niște măsuri cu caracter de constrângere prin care bănușitul, învinușitul, inculpatul este împiedicat să întreprindă anumite acțiuni negative asupra desfășurării procesului penal, securității și ordinii publice sau asupra asigurării executării sentinței. La fel, acestea sunt orientate spre a împiedica bănușitul, învinușitul, inculpatul să se ascundă de urmărirea penală sau de judecată, spre aceea ca ei să nu împiedice stabilirea adevărului.

Potrivit art.176 alin.(1) Cod de procedură penală, măsurile preventive pot fi aplicate de către procuror, din oficiu ori la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către

instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile de a presupune că bănuitul, învinuitul, inculpatul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să împiedice stabilirea adevărului în procesul penal ori să săvârșească alte infracțiuni, de asemenea ele pot fi aplicate de către instanță pentru asigurarea executării sentinței.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că, arestarea preventivă și măsurile alternative arestării se aplică numai persoanei care este bănuită, învinuită de săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, iar în cazul existenței unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea altor infracțiuni, ele se aplică învinuitului, inculpatului care a comis cel puțin una din acțiunile menționate la alin.(1).

Colegiul constată că instanța de apel, dispunând prelungirea termenului de arest preventiv în privința lui Gh.Putina și-a argumentat soluția și corect a statuat că temeiurile invocate de procuror corespund cerințelor legislației în vigoare prevăzute la art.176 alin.(3) Cod de procedură penală - caracterul rezonabil al bănuielii, gravitatea și gradul prejudiciabil al faptei incriminate; personalitatea și caracterizarea inculpatului, inclusiv la momentul de comitere a faptelor incriminate; vârsta și starea sănătății sale; ocupația sa; situația familială și prezența persoanelor întreținute; starea sa materială, veniturile, posesia bunurilor imobile sau a altor proprietăți; deținerea unui loc permanent de trai, deținerea unui loc permanent ori temporar de muncă; alte circumstanțe esențiale prezentate de bănuित, învinuit, inculpat sau de către procuror, organul de urmărire penală.

Aspectele invocate mai sus se circumscriu cerințelor Curții Europene pentru Drepturile Omului, fiind conforme caracterului detenției preventive, în sensul că detenția este justificată doar dacă se face dovadă că asupra procesului penal planează *cel puțin unul dintre următoarele pericole*, care trebuie apreciate în concret pentru fiecare caz în parte: - pericolul de săvârșire a unor noi infracțiuni; - pericolul de distrugere a probelor; - riscul presiunii asupra martorilor sau pericolul de dispariție a inculpatului; - pericolul de a fi tulburată liniștea publică.

Recomandarea nr.R(80) 11 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei prevede la pct.3 că, detenția provizorie nu poate fi ordonată decât dacă persoana în cauză este bănuită că a săvârșit o infracțiune și sunt motive serioase de a se crede că există unul sau mai multe dintre următoarele pericole: cel de fugă, cel de obstrucționare a justiției, ori acela ca acuzatul să nu comită o nouă infracțiune gravă. Punctul 4 din Recomandare specifică în plus că, dacă existența nici unuia dintre pericolele enunțate nu a putut fi stabilită, detenția provizorie s-ar putea totuși justifica, *în mod excepțional, în anumite cazuri în care se comite o infracțiune deosebit de gravă*.

Analizând acest text de lege prin prisma actelor și lucrărilor dosarului, instanța de recurs conchide că, la caz, există dovezi certe privind existența pericolelor apreciate, și anume:

- riscul de comiterea a unei infracțiuni din categoria celor deosebit de grave, luându-se în considerație că inculpatul mai este învinuit și pe un alt capăt de acuzare pentru infracțiune similară, ceea ce denotă convingerea că dânsul va putea comite o noua infracțiune;

- riscul împiedicării bunei desfășurări a procesului penal în termeni rezonabili, deoarece inculpatul anterior s-a eschivat de la prezentare în instanța de apel fiind dat în căutare, comportament ce confirmă faptul că persistă în continuare pericolul sustragerii acestuia de la răspunderea penală, iar aflarea lui la libertate ar pune în pericol desfășurarea normală a procesului, reieșind din faptul că în cauza penală respectivă figurează încă un inculpat și în cazul eschivării repetate a inculpatului de la prezentare, ar duce la tergiversarea nejustificată a examinării apelului procurorului.

- pericolul de dispariție a inculpatului de la prezentarea în instanță, reieșind din caracterul pedepsei și severitatea acesteia, prevăzută de sancțiunea articolului în baza căruia acestea este învinuit;

- riscul presiunii asupra martorilor, reieșind din faptul că instanța de apel a admis demersul avocatului în numele inculpatului de reluare a cercetării judecătorești potrivit modului stabilit pentru prima instanță pentru audierea martorilor indicați în rechizitoriu, iar în ședința de

02.10.2017, partea acuzării a asigurat prezența a patru martori, care a fost amânată pe motivul neprezenței în ședința respectivă a avocaților Iu.Istrate și A.Istrate, iar prin faptul că inculpatul s-ar afla la libertate ar duce la denaturarea declarațiilor martorilor ce urmează a fi audiați;

- inclusiv faptul că inculpatului i se incriminează săvârșirea unei infracțiuni deosebit de gravă.

Pentru toate aceste motive, Colegiul apreciază că prelungirea arestării preventive se întemeiază pe o stare de fapt periculoasă pentru societate, fiind dovedită existența pericolului pe care inculpatul îl reprezintă, pericolul de săvârșire a unor noi infracțiuni, pericol de natură a menține buna desfășurare a procesului penal care va avea loc în instanța de apel, pericolul de dispariție, cât și riscul presiunii asupra martorilor, aspect care se pliază pe însuși scopul măsurilor preventive, acesta avizând întocmai asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

În plus, principiul proporționalității impune ca atunci când se ia o măsură privativă de libertate trebuie să se aibă în vedere necesitatea realizării unui echilibru între necesitatea într-o societate democratică de apărare a interesului public și importanța dreptului la libertate al inculpatului.

Pentru aspectele mai sus prezentate, Colegiul penal constată că acest echilibru este respectat, prelungirea măsurii preventive luate în privința inculpatului nefiind disproportională cu necesitatea apărării într-o societate democratică a interesului public, reieșind din faptul că interesul social al protejării societății primează interesului personal al inculpatului de a fi cercetat în stare de libertate.

La fel, în sensul celor reținute supra, instanța de recurs va respinge afirmația părții apărării, precum că inculpatul nu se prezenta în ședințele de judecată pe motivul stării de sănătate, deoarece în cazul dat inculpatul urma să anunțe instanța și să prezinte certificatele medicale respective întru confirmarea faptului dat, la caz însă, aceasta lipsește, ceea ce indică la o bănuială de eschivare a ultimului de a se prezenta în fața instanței de apel.

De asemenea, lipsită de temei este și afirmația recurentei că instanța de apel la adoptarea soluției nu a ținut cont de faptul că inculpatul a recunoscut vina în comiterea infracțiunii prevăzute de art.220 Cod penal, s-a căit sincer de cele săvârșite și a fost condamnat în baza acestui articol la pedeapsă sub formă de amendă, deoarece instanța just nu a ținut cont de aceste circumstanțe la adoptarea soluției de prelungire a arestului preventiv, pe motiv că, în opinia instanței de recurs, circumstanțele date nu exclud faptul că inculpatul s-a eschivat de la prezentarea în ședințele de judecată a instanței de apel, iar prin rechizitoriu acesta este învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.165 alin.(2) lit.d) Cod penal, care prevede pedeapsa închisorii de la 7 la 15 ani.

Nu poate fi reținut nici argumentul părții apărării, precum că instanța nu a ținut cont de faptul că durata ținării lui Gh.Putina în stare de arest este de 6 luni de zile, deoarece potrivit modificărilor operate în art.186 alin.(6) Cod de procedură penală, prin Legea nr.100 din 26.05.2016, în vigoare din 29.07.2016, rezultă că arestul poate fi aplicat, pentru ambele faze ale procesului penal, pe un termen de cel mult 12 luni cumulativ, până la pronunțarea sentinței de către instanța de fond.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că, prelungirea măsurii preventive - arestarea preventivă de către instanța de apel pentru o perioadă de 30 de zile în privința inculpatului Gh.Putina, este bazată pe motive relevante și suficiente, fiind justificată, întemeiată și necesară într-o societate democratică, urmărind un scop legal, deoarece prin aceasta se va realiza scopul de împiedicare a inculpatului de a se eschiva repetat de la prezența în instanța de apel, va asigura atragerea la răspundere penală în cazul unei eventuale condamnări, precum și va contribui la desfășurarea în termeni rezonabili a procesului penal, în condițiile în care respectiva cauză penală a parvenit în instanța de apel la 04 mai 2014, nefiind soluționată până în prezent.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că procurorul a prezentat probe verosimile, suficiente și justificate care permit a presupune existența, la etapa actuală, a riscului real de ingerință a inculpatului în cursul normal al justiției, prin faptul că fiind la libertate ar putea

influența martorii, ar continua să se eschiveze de a se prezenta în instanță cu scopul evitării răspunderii penale și tergiversării nejustificată a examinării cauzei, sau să comită alte infracțiuni, iar aceste circumstanțe probează faptul menținerii în continuare a inculpatului în stare de arest.

Astfel, încheierea instanței de apel din 10 noiembrie 2017, de prelungire a măsurii preventive - arestul preventiv pe un termen de 30 de zile în privința lui Gh.Putina și respingerea cererii avocatului cu privire la înlocuirea măsurii preventive - arestul preventiv, cu dispunerea eliberării acestuia de sub arest, este legală și întemeiată, iar recursul declarat de avocatul A.Istrate urmează a fi respins, ca fiind neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.312 alin.(5) pct.2), 329 Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE:

Respinge recursul declarat de avocatul Istrate Angela în numele inculpatului Putina Ghenadie, împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2017, prin care a fost admis demersul procurorului și prelungit termenul de deținere a inculpatului Putina Ghenadie în stare de arest, pe un termen de 30 (treizeci) de zile, și respingerea cererii avocatului cu privire la înlocuirea măsurii preventive - arestul preventiv, cu dispunerea eliberării acestuia de sub arest, cu menținerea încheierii contestate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la 01 decembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu